

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoCsp/43/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121227736
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:6121227736.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a členov senátu JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Mareka Anovčina v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava - Petržalka, Pajštúnska č. 5, IČO 35724803, zastúpený Advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava - Petržalka, Pajštúnska č. 5, proti žalovanému: M. O., nar. XX.X.XXXX, bytom U., ul. Z. č. XXX/X, zastúpený JUDr. Andrej Cifra, advokát so sídlom Lučenec J. Kráľa č. 5/A, o zaplatenie 15.910,34 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 15Csp/20/2021-177 zo dňa 28. júna 2021, takto

rozhodol:

I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

II. Žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu o zaplatenie 15.910,34 € s príslušenstvom v celom rozsahu. Výrokom II. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%. V odôvodnení uviedol, že žalobca žalobou podanou najskôr na upomínací súd uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie 10.11.2019. eur s úrokom z omeškania 5% ročne z istiny od 25.3.2020 do zaplatenia, ako i nárok na náhradu trov konania na tom skutkovom základe, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 24.11.2016 zmluvu č. 5122319370, ktorou boli žalovanému poskytnuté finančné prostriedky, ktoré mal žalovaný vrátiť dohodnutým spôsobom. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že dňa 24.11.2016 bola uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom zmluva o splátkovom úvere, ktorou sa banka zaviazala poskytnúť žalovanému splátkový úver č. 5122319370 a dlžník sa zaviazal úver vrátiť a zaplatiť úroky. Výška úveru bola 12.000,- eur, fixná úroková sadzba 16,90%, výška úrokovej sadzby po zľave 14,90%, úver sa mal splácať v sume 227,72 eur mesačne k 10.dňu v mesiaci, splatnosť prvej splátky 10.1.2017 a výška poslednej splátky je uvedená v splátkovom kalendári, počet splátok 96, konečná splatnosť 10.12.2024, RPMN 17,83%, priemerná RPMN 9,27%, celková čiastka spojená s úverom 21.859,31 eur, odplata 17,41%, poplatky - poistenie k úveru 10,01 eur. Výzvou zo dňa 30.10.2019 vyzývala Slovenská sporiteľňa a. s. žalovaného na zaplatenie dlžných splátok ku dňu 30.10.2019 vo výške 4995,99 eur, v lehote do 15 dní od doručenia výzvy. Oznamením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 2.12.2019 oznamovala banka žalovanému, že v dôsledku omeškania jednej splátky viac ako tri mesiace vyhlasuje ku dňu 1.12.2019 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Zároveň bol vyzvaný na úhradu sumy 15.142,85 eur do 15 dní. Výzvou zo dňa 16.12.2019 vyzývala banka žalovaného na úhradu dlžnej sumy v sume 15.142,85 eur pod sankciou postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu. Zmluvou o

postúpení pohľadávok uzavretou medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom zo dňa 24.3.2020 došlo k postúpeniu pohľadávky z predmetnej úverovej zmluvy, pričom z prílohy k zmluve vyplýva, že predmetom postúpenia je zostatok pohľadávky 15.910,34 eur, počet dní omeškania je 790 dní, dátum poslednej úhrady bol 13.7.2018 vo výške 22,13 eur. Oznámením zo dňa 31.3.2020 oznamovala banka žalovanému postúpenie pohľadávky na žalobcu. Právne vec súd posúdil podľa § 1 ods. 2, § 2 písm. b/, § 7 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 15, ods. 16, § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch; § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je opodstatnená z viacerých dôvodov. V prvom rade súd uviedol, že medzi právnym predchodcom žalobcu Slovenskou sporiteľňou a.s. a žalovaným bola uzavretá zmluva o úvere v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, pričom na základe žiadosti žalovaného mu bol bankou poskytnutý úver. Zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere a v konaní nebolo sporné, že žalovaný konal v čase uzavretia zmluvy ako spotrebiteľ. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, súd zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda, či postúpenie pohľadávky bolo platné. Súd sa zaoberal námietkou žalovaného, že žalobca porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a dospel k záveru, že žalobca porušil túto povinnosť hrubým spôsobom v zmysle § 11 ods.2 veta druhá a tretia zákona. Žalobca tvrdil, že skúmal bonitu žalovaného cez deklarovaný príjem, skúmal obrat peňazí na jeho účte, príjem skúmal v registri SP a úverové zaťaženie v úverovom registri. Žalobca napriek opakovanej námietke žalovaného výsledky tohto preverovania súdu nepreukázal napriek tomu, že išlo o sporné tvrdenie. Veriteľ je pritom povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou, ktorú musí preukázať - § 7 ods. 15 písm. b/ citovaného zákona. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca jednoznačne neposudzoval schopnosť žalovaného splácať úver aj v otázke jeho výdavkov a rodinného stavu, pretože nezisťoval príjem manželky žalovaného, počet vyživovaných osôb a konečne nezisťoval komplexné úverové zaťaženie žalovaného nielen v bankovom sektore, ale predovšetkým i v nebankovom sektore. Žalovaný síce disponoval priemerným mesačným príjmom 1232,- eur a nie ako uvádza žalobca v sume 1300,- eur, avšak z tohto príjmu mu boli vykonávané zrážky, žalovaný okrem úverov v Slovenskej sporiteľni splácal preukázateľne úver v Cetelem Slovensko a.s. v celkovej sume 30.000,- eur, pričom výška mesačnej splátky bola 380,48 eur, ďalej splácal úver v Home Credit Slovakia, stavebný úver. Keď by právny predchodca žalobcu disponoval s týmito informáciami a tieto v súlade s § 7 ods.2 citovaného zákona vyhodnotil, nemohol dôjsť k záveru o existujúcich záväzkoch 458,- eur, keď len splátka úveru v Cetelem Slovensko a.s. bola mesačne 380,48 eur, splátky bankových úverov činili mesačne najmenej 243,- eur, pričom žalovaný tvrdil, že splácal aj ďalšie úvery. Príjem manželky žalovaného bol v sume 320,- eur a v čase uzatvárania zmluvy mali dve nezaopatrené deti vo veku 9 a 14 rokov. Za týchto okolností podľa názoru súdu nekonal veriteľ s odbornou starostlivosťou o to viac, že úver bol účelovo určený na splácanie predchádzajúcich úverov žalovaného. Bez ohľadu na uvedené vyššie vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru tak, ako preukazuje žalobca, je podľa názoru súdu neplatným právnym úkonom. Možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vyplýva z bodu 8.1. písm. a) Produktových obchodných podmienok (č.l. 31 spisu), a to v prípade omeškania dlžníka so splácaním pohľadávky banky o viac ako 3 mesiace. Právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 30.10.2019 vyzýval žalovaného k úhrade dlžnej sumy, s ktorou sa k uvedenému dátumu nachádzal v omeškaní, t.j. sumy 4995,99 eur v lehote 15 dní od doručenia výzvy a zároveň ho upozornil na možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Výzva bola odovzdaná na poštovú prepravu dňa 4.11.2019. Následne listom zo dňa 2.12.2019 právny predchodca žalobcu žalovaným oznámil, že k 1.12.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Toto oznámenie bolo žalovaným doručené dňa 6.12.2019. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru podľa súdu nebolo zrejmé, pre ktorú neuhradenú splátku došlo k predčasnemu zosplatneniu úveru, uvedené nie je zákonnou náležitosťou výzvy. Súd preto vychádzal z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a pokiaľ právny predchodca žalobcu listom zo dňa 30.10.2019 upozorňoval žalovaného na možnosť predčasného zosplatnenia úveru, k tomuto dátumu bol žalovaný v omeškaní viac ako 3 mesiace naposledy s úhradou splátky splatnej v mesiaci júl 2019 (3 mesiace omeškania uplynuli k 10.10.2019). V zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka mohol právny predchodca žalobcu uplatniť právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, t.j. splátky splatnej dňa 10.11.2019. Predčasná splatnosť úveru však bola vyhlásená až k 1.12.2019. Z toho vyplýva, že právny predchodca žalobcu svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky nerealizoval v súlade s druhou vetou ust. § 565 Občianskeho zákonníka, a preto vyhlásenie

mimoriadnej splatnosti úveru nemožno považovať za platné. V súvislosti s tým súd poukazuje na ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktoré umožňuje banke postúpiť na inú osobu len splatnú pohľadávku (viď aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 36/2020). Vzhľadom k tomu, že v danej veci došlo k postúpeniu nesplatnej pohľadávky, išlo o postúpenie v rozpore s uvedeným ustanovením, a teda o absolútne neplatný právny úkon v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka a postupca (banka) zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy neprešla. Súd sa ďalšími námietkami žalovaného nezaoberal, pretože uvedené dôvody uvádzané vyššie dovoľujú urobiť záver pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, a teda celkové zamietnutie žaloby. O nároku žalovaného na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojitosti s § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol plne úspešný žalovaný, preto mu prináleží náhrada trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že v konaní bolo podľa jeho názoru celkom nesporne preukázané, že pôvodný veriteľ, právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 (ďalej aj ako „postupca“) dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „ZoSÚ“) ukladá, o čom v konaní doložil aj relevantné dôkazy. Žalobca vyjadril názor, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z vyššie uvedených spôsobov podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra/ spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Ak teda postupca v prejednávanej veci posudzoval schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver dopytom do úverového registra, potom už nemal zákonnú povinnosť vyžadovať od spotrebiteľa ďalšie informácie týkajúce sa jeho príjmov a podobne. Žalobca je na základe vyššie uvedeného toho názoru, že postupca postupoval pri poskytovaní úveru v prísnom súlade s ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, čo vyplýva z vykonaného dokazovania, na základe čoho súd prvej inštancie podľa žalobcu dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobca sa nestotožňuje ani s právnym názorom súdu, v zmysle ktorého súd uviedol, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru tak, ako ho uskutočnil právny predchodca žalobcu, považuje za neplatný právny úkon, nakoľko podľa názoru súdu, postupca nepostupoval pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru podľa ust. § 53 ods. 9 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Postupca v posudzovanom prípade vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky, t. j. požiadal o zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku neplnenia splátok riadne a včas v súlade s ust. § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ. Žalovaný bol pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru vyzývaný k úhrade omeškaných splátok úveru výzvou zo dňa 30.10.2019, ktorou bol zároveň postupcom upozornený na možnosť uplatnenia práva podľa ust. § 565 OZ. Keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala - v danom prípade splátky splatnej dňa 10.11.2019. Podľa žalobcu, ak právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 02.12.2019 - toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 10.11.2019 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa (žalovaného) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Žalobca ďalej uviedol, že ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pojednáva len o písomnej výzve banky voči svojmu klientovi, t. j. výzve banky k úhrade omeškaných splátok úveru, ktorá môže byť vykonaná kedykoľvek za trvania omeškania dlžníka, pričom k uplatneniu práva podľa § 565 OZ môže dôjsť najskôr po uplynutí lehoty 15 dní od predmetnej výzvy a dlžník musí byť celkovo v omeškaní viac ako 3 mesiace. Vyjadril názor, že ak by zákonodarca mienil týmto ustanovením podmieniť vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 565 OZ výzvou a upozornením, ktoré musia byť vykonané len pre nezaplatenie tej konkrétnej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť, bolo by to v ustanovení § 53 ods. 9 OZ výslovne a jednoznačne uvedené. Žalobca ďalej tvrdil, že žalovaný bol v súlade s ust. § 526 OZ upovedomený o tom, že od doručenia tohto oznámenia je povinný plniť svoj záväzok výlučne postupníkovi - žalobcovi. Žalobca zastáva názor, že postupca postupoval v prísnom súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB a k postúpeniu pohľadávky na žalobcu došlo platne. Žalobca navrhoval, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia

§ 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si žalobca uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny. Uviedol, že v priebehu konania pred súdom prvej inštancie bolo z jeho strany podrobne uvádzané a preukazované zanedbanie odbornej starostlivosti právneho predchodcu žalobcu pri overovaní bonity v rámci procesu schvaľovania žiadosti žalovaných o poskytnutie úveru. Inak povedané, žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal dodržanie odbornej starostlivosti. Podľa žalovaného faktom ostáva, že právny predchodca žalobcu nemal žiadne údaje o výdavkoch, nemal žiadne údaje o rodinnom stave, neprihliadal na údaje z príslušnej databázy alebo registra. Účelom zákonného ustanovenia týkajúceho sa povinnosti veriteľa postupovať pri posudzovaní schopnosti splácať úver spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou, je predovšetkým zvýšiť zodpovednosť veriteľov pri poskytovaní úverových produktov a zabrániť poskytovaniu „nebonitných úverov“. Podľa žalovaného, pri výklade zákonných ustanovení je potrebné tiež poukázať na jednu zo zásad výkladu spotrebiteľských zmlúv, a to výkladový princíp contra proferentem v § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Laxný prístup banky pri posudzovaní schopnosti splácať úver je neakceptovateľný. Naopak mal by byť omnoho striktnější a dôslednejší ako v prípade nebankových spoločností. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania žalovaný mal za to, že nakoľko právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou, ktorú hrubo porušil, potom zákon priamo zakladá sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru ako i zakazuje možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Podmienky úkonu zosplatnenia pri spotrebiteľských úveroch sú jasne dané v § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ a musia byť splnené kumulatívne. Dôsledné nastavenie zákonných pravidiel pri úkone zosplatnenia malo zabrániť svojvôli veriteľov pri zosplatňovaní úverov a neurčitosti týchto úkonov, ktorá sa v minulosti často prejavovala a prejavuje sa dodnes, čo vnáša právnu neistotu do úverových vzťahov. Banka nedodrжала lehotu na vykonanie úkonu splatnosti „do splatnosti najbližšej splátky“, čím nesplnila jednu z podmienok pre platné zosplatnenie, z čoho vyplýva jednoduchý záver, že pokiaľ nedošlo k platnému zosplatneniu bankovej pohľadávky, potom je súčasne právne vylúčené, aby mohlo dôjsť k jej platnému postúpeniu na iný subjekt, navyše bez bankovej licencie. Žalovaný navrhol, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako dôvodný a vecne správny a zaviazal žalobcu aj na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalobca v písomnej replike k vyjadreniu žalovaného uviedol, že trvá na podanom odvolaní a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keď nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebný podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 24.11.2016 bola uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 (ďalej aj ako „postupca“ či „právny predchodca žalobcu“) ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom zmluva o splátkovom úvere (ďalej len „predmetná zmluva o úvere“), ktorou sa banka zaviazala poskytnúť žalovanému splátkový úver č. 5122319370 a dlžník sa zaviazal úver vrátiť a zaplatiť úroky. Právny predchodca žalobcu oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 2.12.2019 oznámil žalovanému, že v dôsledku omeškania splátky viac ako tri mesiace vyhlasuje ku dňu 1.12.2019 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy a zároveň bol vyzvaný na úhradu sumy 15.142,85 eur do 15 dní. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľských úveroch.

7. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa

poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

8. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

9. Vyššie uvedené ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch ukladá povinnosť veriteľa v predzmluvnom vzťahu so spotrebiteľom skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. 04. 2008, ktorou sa v čl. 8 uložilo členským štátom zabezpečiť, aby veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Sankcia za porušenie povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa bola do zákona č. 129/2010 Z. z. zavedená novelou účinnou ku dňu 01. 01. 2013, pričom v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je sankcia odstupňovaná podľa závažnosti porušenia povinnosti poskytovateľom spotrebiteľského úveru, a to, ak veriteľ nekoná s odbornou starostlivosťou, sankciou je strata oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade, že konanie veriteľa má intenzitu hrubého porušenia povinností /§7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch/, sankciou je bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru.

10. Zákon o spotrebiteľských úveroch nedefinuje, čo treba rozumieť pod pojmom odborná starostlivosť. Tento pojem je však vymedzený v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, a to v § 2 písm. u/. Podľa tohto ustanovenia sa odbornou starostlivosťou rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Pod pojem hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je v zmysle § 11 ods. 2 tohto zákona potrebné rozumieť, posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

11. Odvolací súd v predmetnej veci preskúmal splnenie povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda, či právny predchodca žalobcu ako veriteľ postupoval s odbornou starostlivosťou, resp. či v danom prípade nešlo o hrubé porušenie povinností podľa uvedeného ustanovenia.

12. Žalobca v odvolaní tvrdil, že jeho právny predchodca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 7 ods. 1 zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá, o čom v konaní doložil aj relevantné dôkazy. Výslovne žalobca v odvolaní uvádza, že veriteľ posudzoval schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver dopytom do úverového registra a potom už nemal zákonnú povinnosť vyžadovať od spotrebiteľa ďalšie informácie týkajúce sa jeho príjmov a podobne. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní nepreukázal, že by jeho právny predchodca skúmal bonitu žalovaného pri uzatváraní predmetnej zmluvy o úvere tak, že by postupoval minimálne s odbornou starostlivosťou. Deklarovaný príjem žalovaného, ktorý mal overiť žalobca dopytom do Sociálnej poisťovne bol 1300,- €. Žalobca nahliadol do úverového registra (č. l. 91) a vychádzal z toho, že existujúce záväzky má žalovaný 458 €, pričom žalobca uvádzal, že jeho právny predchodca overoval schopnosť splácať úver aj na základe obrátov na bežnom účte. Ako bolo zistené súdom prvej inštancie, príjem žalovaného bol nižší a existujúce úverové zaťaženie vyššie, najmä existujúcimi úvermi od nebankových spoločností, pričom právny predchodca žalobcu tiež vôbec neprihliadal na sociálne pomery žalovaného, jeho výdavky a vyživovacie povinnosti.

13. Ako bolo uvedené vyššie, sankcia za porušenie povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa je jednak strata oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade,

že konanie veriteľa má intenzitu hrubého porušenia povinností / §7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch/, sankciou je bezúčnosť a bez poplatkovosť úveru. Odvolací súd má za to, že právny predchodca žalobcu nepostupoval pri skúmaní bonity žalovaného s odbornou starostlivosťou, čoho následkom je, že veriteľ nemôže žiadať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Konečná splatnosť predmetnej zmluvy o úvere mala nastať až dňa 10.12.2024. V predmetnej veci právny predchodca žalobcu oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 2.12.2019 oznámil žalovanému, že v dôsledku omeškania splátky viac ako tri mesiace vyhlasuje ku dňu 1.12.2019 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Uvedené zosplatenie úveru z tohto dôvodu bolo neplatné.

10.08.2019.

14. Odvolací súd sa ale nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že zosplatenie úveru je neplatné aj pre nedodržanie podmienok podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Uvedené však nemá vplyv na to, že v predmetnej veci právny predchodca žalobcu nemohol pristúpiť k zosplateniu, nakoľko pri skúmaní bonity nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 02.12.2019 nevyplývalo, pre ktorú splátku došlo k zosplateniu úveru. Nemohlo však ísť o splátku bezprostredne predchádzajúcu zosplateniu, keď to by odporovalo ustanoveniu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalovaný musel byť v omeškaní viac ako tri mesiace v čase zosplatenia, t. j. ku dňu 01.12.2019. Tomu zodpovedá omeškanie zo splátkou splatnou dňa 10.08.2019. Je potrebné vychádzať z toho, že veriteľ mohol pristúpiť k zosplateniu len za podmienok podľa /§ 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Z ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva obmedzenie veriteľa na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre neplnenie splátok, až po uplynutí troch mesiacov s omeškaním zaplatenia splátky najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a tiež povinnosť veriteľa upozorniť spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní. Veriteľ je tak časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie, ktoré musí uplatniť podľa § 565 Občianskeho zákonníka najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky po splátke, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace a omeškanie s ňou trvá (pre ktorú k zosplateniu došlo). Do splatnosti tejto splátky, ktorá bezprostredne nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatenie uplatniť, využiť, inak jeho právo zaniká a prípadné neskoršie zosplatenie nebude platné. V predmetnej veci 3 mesiace od splatnosti splátky splatnej dňa 10.08.2019 uplynuli dňa 10.11.2019. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na uplatnenie práva zosplatiť úver výzvou dňa 30.10.2019. Bezprostredne nasledujúca splátka od 10.11.2019 bola splátka splatná dňa 10.12.2019, pričom k zosplateniu došlo ku dňu 01.12.2019 t. j. do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

15. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho rozhodnutia. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta. Odvolací súd má za to, že v prípade pohľadávky banky /ako to bolo aj v tomto prípade/ je spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je splatná a len za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky na plnenie po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Ako bolo uvedené, právny predchodca žalobcu nemohol pristúpiť k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru, pričom predmetný úver nie je splatný ani uplynutím termínu konečnej splatnosti. Pokiaľ teda došlo k postúpeniu pohľadávky z úveru, ktorý nebol splatný, takéto postúpenie je neplatné pre rozpor s uvedeným ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktorý upravuje osobitné podmienky postúpenia bankovej pohľadávky, medzi nimi aj postúpiteľnosť len pohľadávky, ktorá je už splatná. Žalobca preto v predmetnej veci nie je aktívne vecne legitímovaný a súd prvej inštancie správne žalobu z tohto dôvodu zamietol.

16. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

17. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods.1, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný. Odvolací súd preto žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).